

Galambászok közt, Moszkvában

Fiatal koromban, az „átkosban” nem jutottam fel, ki tudja miért, talán szókimondásom miatt, a „Barátság vonatnak” nevezett ingyenes járatra. Így nem láthattam Moszkvát! Nálam valahogy mindig csúszik az idő. Most, idősebb fejjel, saját zsebből teljesült ez az álmom is.

Párommal, Fodor Brigittával, sógorommal, Fodor Józseffel és feleségével, Nagy Viktóriával indultunk neki.

Itt köszönöm meg a Magyarországon élő **Szuhov Vlagyiszláv (Владислав Сухов)**, azaz **Szuhov László** segítségét

a szervezésnél. Nélküle nagy bajban lettünk volna. Fordított, közvetített, szervezett!

Moszkvában az utcákon, tereken tapasztalható rend és tisztaság irigylésre méltó. Sok, nagy kiterjedésű zöld felületek díszítik, szakítják meg a beépített részeket.

A metróban sajnos detektoros beléptető-kapuk, golyóállómellényben levő katonák voltak láthatók (a képen metróállomás kakasos dísze, melynek rézteste a sok simogatástól oxidmentes).

Moszkvát a világ egyik legdrágább városának tartják. Mi ezt így nem tapasztaltuk. Viszonylag szolid áron megúsztuk a szállást, a repülőt. A vízum volt a legdrágább. Az elfogadható áron való étkezés sem jelentett gondot. Szállásunk a Vörös tértől kb. 1 km-re volt, egy nyolcsávos út mellett. Mivel 2017. május elején voltunk, így volt alkalmunk többször megszemlélni a Győzelem Napi Parádé haditechnikai felvonulásának próbáit. Hát... nem semmi!

Moszkva 15 milliós világváros. Mi a valószínűsége, hogy itt két magyar galambász találkozik? Kicsi! Ezért is lepett meg, mikor útban a Vörös tér (Fegyvertár) felé, az ismert budapesti magaröptű csapos-, csepeli magaröptű hófehér keringő, magaröptű magyar deres és újabban pesti kék keringő tenyésztő, **Tumpek Sándor** és felesége köszönt ránk, akik az akkor még ott dolgozó lányukat, annak családját látogatták meg. Kellemes meglepetés volt.

Ha Moszkva, akkor az orosz galambok. Sajnos a galambpiacot a mádárinfluenza miatt még az év elején bezárták, de a frissen kapott információk szerint már újranyitották. Sajnos, mi így nem tudtuk megtekinteni. Szerencsénkre ismerősöm, **Ivánov Vlagyimir Ivánovics (Владимир Иванович Иванов)** segített. Őt még régebről a monori börszéről ismerem.

Ezúttal is jól jött, hogy gyakran, könnyen tudok kapcsolatot teremteni a galambászat révén. Segítsége nélkül bajban lettünk volna. Mikrobusszal, tolmács társaságában jött értünk. Tolmácsunk, **Nyebolszin Endre (Andrej)** aki magyar anyja és orosz apa gyermekeként, a moszkvai Szent Tyihon Teológiai Főiskola tanára. Stílusa, kedvessége, segítőkészsége lehengető. Az elején kissé nehezebben ment a számára teljesen új „galambász szakzsargon”, de meglepően gyorsan belejött.

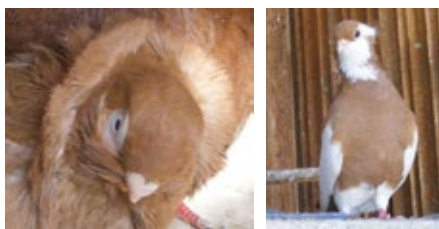
Vladimir lakótelepi lakásának erkélyén számunkra nem teljesen ismeretlenek tűnő „díszmadarakat” tekintettük meg. Volt, mely nálunk vadmadár. A házigazda szemén látszott, hogy ők a kedvencek. Lakásában a kiállításokon elért eredményeit igazoló relikviái, a hobbiához kapcsolódó szakirodalmi gyűjtemény található. Ezúton is köszönöm kedvességét, hozzáállását és a tőle kapott, galambászathoz kötődő ajándékokat.

A volt „hőellátó épületekben” lévő galambházait tekintettük meg. Tetszett, hogy az egykoron más célra használt épületeket felfuttatott növényekkel díszítette, kissé elrejtve, így a vizslató szemek elől, árnyékot, ezáltal hús levegőt biztosítva galambjainak. Egyes orosz galambfajták látványa újdonság volt számomra. Itt láthattam a volgai egyszínű fehérsapkást simafejű és a ritkább fésűs változatban is, a moszkvai szerzetest, a volgai magasszállót.

Első pillanatra látszott, hogy a magyar fajták közül a kedvence a kiskunfélegyházi keringő. Egyszínű és szívható példányokat is láttunk. Sajnos a jelenlegi állatbeviteli viszonyok között

szinte lehetetlen a vérfrissítés. Így a komáromi bukó állománya gyakorlatilag megszűnt. Cserna János, Rajna István neve hangzott el azonnal, tőlük származtak az ősök.

Moszkva két szélső pontja között kb. 60 km a távolság. Kellemes meglepetés volt az utakat gyakran kísérő erdősávok látványa. Útközben megnéztük azt a pontot, ahova a II. világhéges során a legmélyebbre jutottak Moszkvánál a németek, motorkerékpáros felderítők személyében.

Kamenszkij Vlagyimir (Владимир Каменский) Moszkva legjobb kínai galamb tenyésztőjének házához vezetett az utunk. A házigazda jogos büszkeséggel mutatta az épület falán található, Mike Thyson látogatásának emlékére készült fekete csempéből kirakott képet.

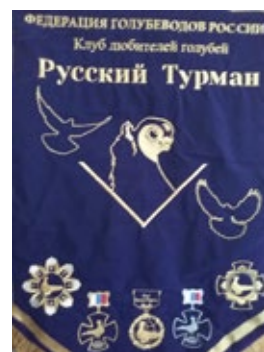
Az amerikai ökölvívó látogatása nagy, kiemelt eseménynek számított anno... Akihez ellátogatott, azt jegyzik Oroszország szerte a galambászok közt. Itt találkoztam először a moszkvai díszposta néven nevezett galambbal. A vélhetőleg német kiállítási galamb és cseh díszposta ősökkel rendelkező változat szép, egységes benyomást tett. A házigazda elmondása szerint Oroszország szerte népszerű fajta. Orosz szerzetes, bia, lahora és a kedvenc kínai galamb volt még nagylétszámban látható. A baromfiudvar számunkra ismeretlennek tűnő fajtái egy más világot villantottak elénk.

Nagy kultusza van itt a különleges ségeknek. Minnél másabb, minél extrémebb. Itt volt szerencsém látni a krasznojarszki baromfit, melyet a II. világháború alatt a németek előszere tettel irtottak a fekete színe miatt, „ördögként” nevezve/kezelve. Számomra csak az európai lábtollas baromfi porcelán változata volt ismert. Itt volt a k a l m u n k látni az orosz ezüst nyúl több szép példányát is.

A sok újat mutató, így gyorsan eltelő utazás után megérkeztünk **Harlasin Viktor Ivánovics (Виктор Иванович Харлашин)** Oroszország Galamb-

s z ö v e t s é - gének volt elnökek rezidenciájához. A városrész széles erdősávval van leválasztva a forgalmas főúttól. A helyszín a nagy területű, közel 30 ha-os, gondozott, 5 különálló épülettel, összesen közel 1500 m² beépített terület a kertvárosi,

hazai viszonyokkal a Rózsadombhoz mérhető részen, „Galambváros” néven. Nem hiszem, hogy akár Európában, akár a világ más részén található ilyen hatalmas, a nemzeti galambfajta esetében „génbanknak” tekinthető állomány, létesítmény. Értékelem, hogy az orosz kitenyésztésű galambok elsődlegessége vitathatatlan. Számomra ez itt, Moszkvában nagyon szimpatikus. Hisz' hol kell megbecsülnie egy népnek az évszázadok óta kialakult, a nemzet kultúrájának szerves részét képező kisállatait, jelen esetben galambfajtaikat, ha nem saját hazájában? A fajta ismeretében járatosak számára bizonyára sokat mond az orlov üggető (lófajta) és az orlov keringő (galambfajta) neve...

A biztonsági őrnél történt bejelentkezés után máris jött a házigazda, kedvesen fogadva bennünket. Szívesen, de határozottan invitált, irányított.

A rendkívül reprezentatív módon kivitelezett, pazarul berendezett épület-együttes bámulatra méltó. Környezete igényesen kialakított. A fogadó szobában bemutatott díjeső láttán elismerően csettintettünk. Minden tárgyban visszaköszönt a múlt, él a jelen. A házigazda kiállításokra már nem igen jár, de jogosan büszke az elért eredményekre. Egy galambász élményekben is gazdag élet emlékére! Szívesen emlékezett vissza az egykori magyarországi, csehszlovákiai sikerekre.

Kaviár, tormás vodka, szíves invitálás, rövid beszélgetés a galambokról, a fajtákról az elmaradhatatlan tószttal... és irány a galambok férőhelye.

A folyosóról nyíló csempézett, rácsos fülkék sokasága. Naprakész egészségügyi felügyelet biztosítja a galambok megfelelő állapotát. Házigazdánk e téren szerzett ismeretei elismerésre méltóak. A tenyésztő a meghatározott ol-tási program szerint kezeli az állatokat, megelőzve ezzel a betegségek kialakulásának lehetőségét. Nagyon szereti a galambászatot, így a napi, más irányú tevékenységéből adódó fáradságának levezetéseként a galambok körüli teendők ellátásában a házigazda is részt vesz. Rajta kívül 1 fő a napi munkák felelőse. A rácsos aljzaton lehulló galambtrágya szagtalanító kezelés után kb. évente egyszer kerül eltávolításra. Ilyenkor egy brigád végzi a dolgot. Takarít, fertőtleníti, elszállít...

Ez úton is köszönetem fejezem ki a tőle kapott, általa sajtó alá rendezett, részemre dedikált könyvért. A Moszkvában 2008-ban kiadott könyv 103. sorszámú példányának boldog tulajdonosa vagyok.

A rendkívül szívélyes, gálans házigazda említést tesz a könyvében a Budapesti megrendezett 1975-ös kiállításról. Szép, a Parlamentünket élőterbe hozó fényképpel illusztrálva. Magyar vonatkozású érdekessége még a könyvnek, hogy Barabás Miklós: Galambposta című festménye is illusztrációként szolgál. Hazai

galambfajtáink közül magyar magasröptű néven a budapesti fehérszalagos keringő képei kerültek be a műbe.

Az 500 oldalas, 17x24 cm befoglaló méretű, rendkívül impozáns kivitelű, piros bőrkötésű könyv igazi relikvia. Az igényes nyomtatást, az aranyozott szegélyű minőségi fotókat méltó módon egészíti ki a könyv borítója. Pénz, szakmaiság és igényesség szerencsés találkozása. A történelmi áttekintést, a galambnak a vallásban betöltött szerepének taglalását követően szó esik a galambok hadicélú felhasználásáról is, több archív fotóval illusztrálva. A fényképek hűen dokumentálják a rendkívül igényesen és praktikusán kialakított fülkék, röpdék színvonalát. Bejárva az épülettömböt, megállapítható, hogy a könyvben valóság, nem pedig preparált fotók kerültek bemutatásra. Hangsúlyt fektet az általunk kissé hiányosan ismert orosz galambfajta széleskörű bemutatására (lásd orosz sirályka). Természetesen a legismertebb külföldi fajták is ismertetésre kerülnek. A könyv kiemelten foglalkozik Mike Tysonnak a szerzőnél történt látogatásával. A magyar galambfajtákról is készülhetne egy hasonló kivitelű mű.

Kérdéseimre korrekt választ kaptam, arra azonban az idő rövidsége miatt nem volt mód, hogy

a galambokat kézbe vegyem. Rendezett, tiszta fülkék és költőszekrények fogadtak. Világítás és fűtés. Utóbbi nem meglepő a Közép-Oroszországra jellemző, hosszú ideig tartó fagyponnalatti hőmérséklet miatt. Mindegyik fülkéhez volier csatlakozik, melyek tetjén kialakított úton lehet körbejárni a területet. Látogatásunk időpontjában itt-ott voltak csak láthatók a fészekszekrényekben fiókák. Csak kapkodtuk a fejünket. Mennyi fajta, hány raj- és színváltozat. A tolmácsunk néha „izzadt”, a szakszavak megértése, megértetése számára is nehéz feladat volt. De nem vallott szégyent, ha kellett visszakérdezett, ha kellett körülírt, míg meg nem tudtuk, mi a helyes.

Vendéglátónk kedvenc galambfajtája a festményen látható moszkvai szerzetes (papsipkás). Ez az igen mutatós, több színváltozatban elismert, húzott fejű, homlokfoltos, színes farkú, fésűs, gyöngyszemű, simalábú galambfajta élőben sem semmi... Különösen tettsett az éjszaka is repülő urali magasszálló és a különleges, lebegő röpstílusú szverdlovszki keringő. Most nem írok többet a kínai galambokról, a keleti- és moszkvai sirálykák színpompás csoportjairól.

Közel 5000 galamb. Naponta 2-300 kg takarmány. No, nem semmi! A galambokból 3000 a levegőbe lett engedve a „tisztelőnkre”.

A különféle dúcokból kiengedett, felrepülő színes falkáktól elsötétült az ég. A felfele emelkedő, pergő, bukó, vitorlázó, lefele eső galambok látványa elkápráztatott bennünket. Azt az élményt nem lehet visszaadni. Formagazdagság, színkavalkád volt a jellemző. Ennek ellentéte pl. a német kiállítási galamb közel 100 egyedes kollekciója fehérben. Meglepett a fajták sokasága. Felsorolni is nehéz lenne!

Baromfikhoz, különösen a ritkább fajtákhoz, kevésbé értek. Itt egy szép törpe maláj harcos csapatot volt szerencsénk látni. A tulajdonos elmondása szerint nem minden baromfiteenyészto engedheti meg ezt a fajtát magának.

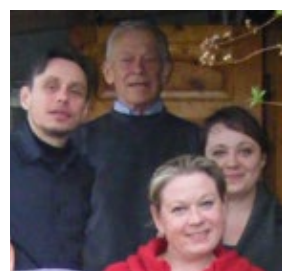
Nagyon örülök neki, hogy szerencsém volt és láthattam ezt a világon egyedülálló „galambász komplexumot”. Tudom, hogy ide eljutni nem semmi. Ezúton is köszönöm a lehetőséget, a szívélyes vendéglátást, az élményt! Tisztában vagyok vele, hogy a tanulmányozásához egy nap kevés, de az emlékek így is egy életre szólnak. Remélem egyszer egy fiatal, az orosz nyelvet jobban értő galambásztársam is eljut ide és az orosz fajták terén egy részletesebb ismertetést olvashatunk tőle. Beszélgetésünk végén természetesen felkínáltam egy igen jó/kiváló minőségű székesfehérvári bukó állományt, amennyiben a szállítása megoldható. Nem zárkózott el a lehetőségtől. Ha lehetőség lesz rá, szívesen eleget teszek ezen ígéretem betartásának.

Látogatásunk végeztével Vladimir barátunk invitált meg bennünket a dácsájába (hétvégi ház/nyaraló). A szolid, de kedves hangulatú ház meghitt kertje galambházakat is rejt a mélyén. Hiába, ettől a hobbitól a vérbeli galambász nem tud, nem akar elszakadni. Megtekintettük az itt tartott galambjait, majd az utcaszomszédhoz **Kuzminov Alekszandr (Александр Кузьминов)** kiváló szverdlovszki magasröptű keringő tenyésztőhöz mentünk át. Tiszteletünkre kihajtotta a galambjait, melyek repülése igen lekötötte figyelmünket. A baromfiudvarban található tyúkok, kakasok formája, tollazata, színezete nem semmi volt.

Érdekes, hogy a hazánkban nagyon népszerű, ún. (nagytestű) alakgalambok itt, Moszkvában nem igen voltak láthatók. Vagy a nagyon jól repülő, bukó-pergő, vagy az igen szép, általában rövidcsőrű galambok a népszerűek.

A nap végén az elmaradhatatlan vodka, majd grillezett húsok, sütemények és sörök következtek, melyek kínálásában és elkészítésében Vladimir lánya és annak barátnője jeleskedett. Köszönjük! (A képen Endre, a tolmács és vendéglátóink). A jól sikerült nap végeztével mikrobusz vitt el bennünket a szállásunkra.

Bárány István

Fotó: Mihail Anatolevics Mojszejev, Nyikita Rosztiszlavovics Blikov (a könyvből felhasznált fotórészletek), Fodor Brigitta és a szerző.